

K E N D E L S E :

Tekniske undersøgelser

Teknologisk Institut har i maj 2008 undersøgt to lakerede gulvbrædder og i sin prøvningsrapport af 19. maj 2008 udtalt, at lakken på grundlag af infrarød spektroskopi tolkes som værende på acryl basis og kan være UV hærdende acryl. Ved undersøgelse af bræddernes kanter i lysmikroskop har instituttet ikke med sikkerhed kunnet afgøre, om der er lak på kanterne eller ej.

Overfladeteknik, Maleteknisk Rådgivning ApS, har fra skønsmand [redacted] modtaget prøver af gulvbrædder fra lejlighederne [redacted] med henblik på afklaring af hans mistanke om, at uhærdet lak i fer/not samlinger kan have del i problemerne med knirkelyde. Firmaet har undersøgt fersiden af de leverede prøver og har i en rapport af 18. september 2008 konkluderet, at der på alle 3 prøver er fundet lak på kanten af egetræsfinéren (flade 1), ligesom der på prøven fra lejlighed [redacted] er fundet lak på kanten af feren (flade 4). Lakken på kanten af egetræsfinéren (flade 1) påvirkes af acetone og formodes derfor i sammenhæng med [redacted] egne oplysninger at være af et andet materiale end lakken på gulvbræddernes hovedflade. Firmaet antager på denne baggrund, at kantlakken er blødere end lakken til gulvets gangflade, og finder derfor, at det forekommer sandsynligt, at et sådant materiale kan bidrage til knirkelyde, idet det vil

påvirke friktionen mellem eksempelvis not og fer. Firmaet tilføjer dog, at dette naturligvis ikke er bevist. Som konklusion anfører firmaet, at det ikke med sikkerhed vides, hvorfor gulvet knirker, men at det forekommer sandsynligt, at den benyttede kantlak, som ikke blot havner på det tilsigtede område - bræddernes skrå kant - men tillige i et vist omfang på brædderne sideflader og fer, bidrager til problemet.

Forklaringer

██████████ har forklaret, at han dengang var ansat i ██████████ og fungerede som byggestyrer og rådgiver for klageren. Der skulle bruges gulve, som kunne tåle gulvvarme. ██████████ blev valgt som leverandør af gulvene, og ██████████ stod for lægningen. Ved siden af leverancerne fra ██████████ blev der leveret massive egetræsgulve til to lejligheder fra firmaet ██████████ og disse gulve har der aldrig været problemer med. Under byggeriet benyttede klageren ██████████ som rådgiver vedrørende gulvene, og ██████████ havde også med det løbende tilsyn med fugtprocenten i træet at gøre. Ved gennemgangen af tre prøvelejligheder den 4. januar 2008 fandtes der ingen knirken i gulvene. I februar 2008 opdagede de nogle problemer med knirkende gulve, men både ██████████ og ██████████ mente, at der bare var tale om "aflastningsknald", mens gulvene fandt deres ligevægt. Først da skønserklæringen af 21. maj 2008 forelå, begyndte de at fokusere på gulvbrædderne som mulig årsag til knirkeriet. På det tidspunkt var gulvlægningen nået helt op til 4. sal. I juni 2008 opdagede de, at der også var knirkende gulve på 4. sal, og han tilbød i den forbindelse ██████████ at de kunne stoppe leverancerne. Efter at tillægserklæringen af 24. september 2008 var fremkommet, anmodede han den 18. november 2008 ██████████ og ██████████ til at udbedre forholdene, men det skete ikke. Der er derfor alene foretaget registrering af problemerne. Der kunne ikke som foreskrevet i læggevejledningen benyttes forskallingsbrædder på 70 mm, og gulvbrædderne må i stedet være befæstet i såvel smalle forskallingsbrædder på 45 mm som brede forskallingsbrædder på 90 mm.

██████████ har forklaret, at dengang var ansat i ██████████ og fungerede som byggeleder. Han var impliceret i fugtmålingerne og i placeringen af gulvmaterialerne i lejlighederne forud for lægningen. Han deltog i gennemgangen af de 3 prøvelejligheder den 4. januar 2008. Han mener først at have fået kendskab til knirkelydene, efter at ██████████ i marts 2008 var gået konkurs. Hans oplevelse af knirkelydene var, at de kom og gik, og at de flyttede sig fra sted til sted. Af hensyn til placeringen af slangerne til gulvvarmen var det nødvendigt at flække hvert andet forskallingsbræt.

██████████ har forklaret, at han dengang var driftsleder og nu er produkt-specialist i ██████████. Han husker, at der i februar/marts 2008 var noget mail-veksling om gulvmaterialer, der stod udenfor og risikerede at optage fugt. Det var ██████████ der havde kontaktet ██████████. Han husker, at ██████████ den 7. april 2008 deltog i et møde for at få løst problemerne med de knirkende gulve. Der blev omkring dette tidspunkt lavet en mock up, som primært drejede sig om varmfordelingspladernes placering. Herefter fortsatte leverancerne fra ██████████. Han har hørt om lakbinding i forbindelse med overlakering af gamle gulve, men ██████████ har aldrig haft problemer med lakbinding i forbindelse med lægning af deres gulve andetsteds. De

omhandlede gulvbrædder er benyttet siden 2001, og de er problemfrit benyttet til byggerierne [redacted]. Der skulle dog ingen af disse steder placeres varmeslanger i gulvene.

[redacted] har forklaret, at oprindeligt var snedker og siden 1995 har drevet virksomhed i firmaet "[redacted]". Han fungerede som rådgiver for klageren. Han var i 2007 med til at vælge gulvene, og han deltog også i gennemgangen af de 3 prøvelejligheder den 4. januar 2008. Han husker, at [redacted] et par gange havde ladet gulvmaterialer stå udendørs, og at der måtte tages hånd om det. Han husker også, at han i april 2008 konstaterede et alt for højt fugtindhold på 16,7 % i nogle forskallingsbrædder. Hvis sådanne forskallingsbrædder benyttes, kan det senere svind ved udtørring føre til manglende understøtning af gulvbrædderne. Han blev i marts/april 2008 impliceret i problemerne med de knirkende gulve og husker det sådan, at gulvene ikke havde knirket fra begyndelsen, men at knirkeriet var opstået hen ad vejen. Han deltog i mødet den 7. april 2008, der drejede sig om de mulige årsager til knirkeriet. Der blev talt om at se på [redacted] materiale vedrørende kvalitetssikring, men materialet fandtes tilsyneladende ikke. [redacted] havde fokus på gulvbrædderne, hvorimod han var overbevist om, at knirkeriet måtte skyldes andre forhold. Lægningen af gulve var standset i en periode omkring mødet den 7. april 2008. Der blev etableret et prøverum og lavet en mock up, der viste, at gulvet ikke knirkede, hvis leverandørens anvisninger blev fulgt. Han var derfor fortsat overbevist om, at gulvbrædderne ikke fejlede noget, og det endte med, at man fortsatte med leverancerne fra [redacted]. I januar 2009 blev der i lejlighed [redacted] lagt gulv efter [redacted] anvisninger, og han har medunderskrevet Teknologisk Instituts rapport af 13. januar 2009 om denne prøvelægning. Gulvet i lejlighed [redacted] knirkede ikke efter lægningen, men det er muligt, at det senere er begyndt at knirke. Han har hverken før eller siden denne sag oplevet problemer med lakbinding i forbindelse med gulve, der er lakeret hos producenten. Han har heller ikke i forbindelse med andre byggerier oplevet problemer med de omhandlede gulvbrædder fra [redacted].

[redacted] har forklaret, at han er laboratoriefach hos [redacted] der har produceret den anvendte lak. Der er ikke en UV hærdende lak, men en lak, der ved en autokatalytisk proces hærdes meget hurtigt efter, at vandet i lakken er fordampet. Hærdningen modvirkes, hvis overfladen er basisk, men dette er ikke tilfældet ved træ. Hvis lakken ikke hærdes med det samme, standses den efterfølgende slibning automatisk. Den omhandlede lak er fuldt monteringshærdet i løbet af 24 timer og fuldt færdighærdet i løbet af 28 døgn. Han har hørt om lakbinding, hvis der af en eller anden grund sprøjtes store mængder lak på træet, men det drejer sig i så fald om 10 gange den mængde, der opereres med i [redacted] produktion. Han har også hørt om lakbinding, når to lakerede flader ligger mod hinanden, og emnerne stables i store højder. Men han har aldrig hørt om lakbinding efter lægning af et gulv, der er lakeret hos producenten.

Skønsmændene [redacted] har henholdt sig til deres erklæringer i sagen. I overensstemmelse med besvarelsen af spørgsmål 9 går deres vurderinger ud på, at hovedårsagen til, at fer/not samlingen knirker, skyldes lak ("lakbinding") i fer/not samlingen eventuelt kombineret med profiludformningen, og at problemet er forårsaget af friktionen mellem de lakerede sider i fer/not samlingen. Profiludformningen kan i den forbindelse ikke antages at være medvirkende årsag, men de antager på grundlag af firmaet

Overfladetekniks rapport af 18. september 2008, at der ved en produktionsfejl er kommet lak ned i fer/not samlingen (kantlak), og at denne lak ikke var fuldt hærdet. De kan ikke lægge noget til Overfladetekniks konklusion, men konklusionen bestyrkes af [redacted] forsøg med at sprøjte WD-40 olie ned i samlingen og [redacted] oplevelse af, at knirkelydene er "lakbindingslyde". Den håndværksmæssige udførelse kan være en medvirkende årsag til knirkeriet, idet der er konstateret lidt mellemrum mellem gulvbrædderne og underlaget på steder, hvor brædder og underlag ikke har ligget fast sammen, da håndværkerne slog klammerne i. Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 9 kan dette bevirke, at knirkelydene bliver mere udtalte. De er opmærksomme på, at der manglede materiale vedrørende kvalitetssikring, men er i øvrigt ikke stødt ind i noget, der tydede på, at der havde været for højt fugtindhold i de anvendte materialer. Heller ikke varmfordelingspladernes placering kan antages at være medvirkende årsag til knirkeriet.

Voldgiftsrettens bemærkninger og konklusion

Ifølge skønsmændenes vurdering, således som den fremgår af besvarelsen af spørgsmål 9 og afhjemlingen under hovedforhandlingen, er lakbinding i fer/not samlingen den hovedsagelige årsag til gulvenes knirken. Den håndværksmæssige udførelse er efter deres vurdering højst en medvirkende årsag til gulvenes knirken, og de finder ikke grundlag for at udpege andre medvirkende årsager.

I tilslutning hertil har skønsmændene i besvarelsen af spørgsmål adc. 1 vurderet, at forskellen i knirkelyde – det forhold at gulvene på 2.-3. sal knirker mere end gulvene på 0.-1. sal – kan skyldes, at kantlakken på gulvbrædderne har forskellig tykkelse og hærdningsgrad, eventuelt fordi de er produceret på forskellige tidspunkter.

Det er imidlertid ikke på nogen måde er fastslået, at kantlakken har forskellig tykkelse og hærdningsgrad i henholdsvis lejligheder med knirkende gulve og lejligheder med ikke-knirkende gulve. Skønsmændenes vurdering i besvarelsen af spørgsmål adc. 1 kan derfor kun anses for en mulig – ikke en sikker – forklaring på, hvorfor nogle gulve knirker, og andre ikke gør. Efter voldgiftsrettens opfattelse foreligger der hermed en afgørende brist i klagerens bevis for, at lakbinding i fer/not samlingen rent faktisk er den hovedsagelige årsag til gulvenes knirken.

Klageren findes derfor ikke at have ført tilstrækkeligt bevis for, at gulvbrædderne lider af mangler.

Herefter frifindes såvel [redacted] som [redacted]

Til dækning af [redacted] advokatudgifter og delvis dækning af udgifterne til skønserklæring 4 skal klageren betale sagsomkostninger som nedenfor bestemt.